

Επαναληπτικές Ασκήσεις Θεωρίας στα Νέα Ελληνικά

Β' Λυκείου

- 1. Να βρείτε τη δομή και τον/τους τρόπους ανάπτυξης/ της παρακάτω παραγράφου και να αιτιολογήσετε με αναφορά σε συγκεκριμένα χωρία:**

Όπως έλεγε και μια παλιά διαφήμιση, οι ξένοι τουρίστες καλούνται να ζήσουν τον «μύθο της Ελλάδας». Η Ελλάδα, ωστόσο, ζει τον μύθο της. Μόνον που ο μύθος έχει ξεθωριάσει: το τουριστικό «εισόδημα» δεν ακολουθεί την ίδια αυξητική πορεία, η φθηνή μαζικότητα οδηγεί διαρκώς καινούργιες περιοχές στην απαξίωση. Τους καλοκαιρινούς μήνες επικρατεί η ασυδοσία και ο υπερπληθυσμός. Τον χειμώνα, αντίθετα, τα ίδια τοπία μοιάζουν βομβαρδισμένα, έρημα από ζωή και πραγματικές προοπτικές.

(Πανελλαδικές Εξετάσεις , Γραμματικάκης Γ., Ένας αστρολάβος του Ουρανού και της Ζωής, εκδ. Π.Ε.Κ., διασκευή)

- 2. Στο παρακάτω απόσπασμα να εντοπίσετε 2 παραδείγματα συνυποδηλωτικής/ μεταφορικής/ ποιητικής λειτουργίας της γλώσσας:**

Βασική αιτία του φαινομένου υπήρξε η αλόγιστη επιδίωξη του αριθμού των τουριστών, σε βάρος της ποιότητάς τους. Έτσι, μοναδικά τοπία ενταφιάζονται στο μπετόν και παραδίδονται στην ευτέλεια και το κέρδος. Όσο για τους «τουρίστες», λίγοι ενδιαφέρονται για την ελληνική ιδιαιτερότητα. Είναι μάζες μετακινούμενες, που ψάχνουν τον πλαστικό ήλιο και τη φτήνια, ενώ προσθέτουν το δικό τους άχρωμο βλέμμα στις ήδη άχρωμες τουριστικές περιοχές.

(Πανελλαδικές Εξετάσεις , Γραμματικάκης Γ., Ένας αστρολάβος του Ουρανού και της Ζωής, εκδ. Π.Ε.Κ., διασκευή)

3. Ποια νοηματική σύνδεση εκφράζουν οι διαρθρωτικές λέξεις;

Με ευχάριστη έκπληξη ανακαλύπτω χάρη σε εσάς πως είμαι ένας επιτυχημένος και, για να κυριολεκτήσω, πως με θεωρείτε σεις οι νέοι σαν επιτυχημένο. **Ωστόσο**, αναρωτιέμαι ποιος είναι πραγματικά ο φτασμένος, ο επιτυχημένος άνθρωπος στη ζωή. Και αυτή τη στιγμή μου έρχεται στον νου το ερώτημα του Guillaume Apollinaire: «Πότε φτάνει μία ατμομηχανή; **Όταν** τελειώσει κανονικά το δρομολόγιό της και φτάσει στον σταθμό του προορισμού της χωρίς κανείς να ασχοληθεί μαζί της ή όταν εκτροχιασθεί στον δρόμο και μιλούν όλες οι εφημερίδες γι' αυτή;». Μήπως αρκεί να βγεις έξω από τα συνηθισμένα μέτρα, από την αφάνεια για να θεωρηθείς ένας επιτυχημένος; Αναμφισβήτητα, η προβολή του εγώ αποτελεί μία φυσιολογική ψυχοβιολογική ανάγκη. Και η τοποθέτησή του σε όσο το δυνατό υψηλότερο υπόβαθρο χαρίζει στο άτομο μία μεγάλη ικανοποίηση που μετατρέπεται σε αγαλλίαση, όταν η κοινή γνώμη ρίξει απάνω του τους προβολείς της. **Έτσι**, η επιτυχία δεν εξαρτάται μόνο από το ύψος που θα τοποθετήσουμε το εγώ μας αλλά και από τη λάμψη που θα του δώσει μία δημόσια προβολή. Προσωπικά, **είτε** από ψυχική ιδιοσυστασία **είτε** από χαρακτήρα και αγωγή, πίστεψα περισσότερο στην αμέτρητη ικανοποίηση που σου προσφέρει μία δύσκολη αναρρίχηση στη ζωή παρά στη χαρά που σου δίνει η εύκολη και γρήγορη άφιξη στην κορυφή. (Πανελλαδικές Ομογενών 2014)

4. Να βρείτε τον τρόπο σύνδεσης των προτάσεων στις παρακάτω περιόδους:

- Η αδερφή μου με φώναξε, για να τελειώσουμε την κατασκευή μας.
- Όταν χτύπησε το τηλέφωνο, ήμουν ακόμη στο κρεβάτι.
- Ήταν βέβαιο ότι δεν του τηλεφώνησε είτε γιατί είχε χάσει τον αριθμό είτε γιατί απλώς το ξέχασε.
- Αν ξαναπάς στο νησί, μην ξεχάσεις να μου φέρεις από κείνο το τοπικό γλυκό.
- Η βροχή ήταν δυνατή, τα νερά κυλούσαν ορμητικά, οι δρόμοι είχαν πλημμυρίσει.....
- Δεν ήθελε να σου επιτεθεί, αλλά να σου εκδηλώσει τη χαρά του.....
- Τον επέπληξε όχι μόνο γιατί χτύπησε το συμμαθητή του αλλά και γιατί μίλησε με αυθάδεια...

5. «Η σύγχρονη τεχνολογία μάς δίνει τη βεβαιότητα ότι ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής και οι εφαρμογές του μπορούν να υποστηρίξουν ουσιαστικά το έργο του δασκάλου και να συμπληρώσουν κενά στη λειτουργία του έντυπου βιβλίου.»

➔ Να δηλώσετε το είδος της σύνταξης που χρησιμοποιείται στην παραπάνω περίοδο και να αιτιολογήσετε γιατί επιλέχθηκε από τον συγγραφέα.

➔ Στη συνέχεια να μετατρέψετε την σύνταξη στην αντίθετή της.

6. **A. Να εντοπίσετε το σχόλιο στην είδηση:** «Απίστευτο περιστατικό σημειώθηκε τα ξημερώματα της Κυριακής, ασυνείδητοι εγκατέλειψαν βρέφος σε βενζινάδικο».

B. Να διατυπώσετε την είδηση χωρίς το σχόλιο

7. **α. Να εντοπίσετε ποιο ρηματικό πρόσωπο κυριαρχεί στο παρακάτω απόσπασμα και να πείτε τι δηλώνει:**

Θα πηγαίναμε στο σταθμό. Ο δρόμος είναι γιομάτος λάσπη, μα αυτό δεν έχει σημασία. Είναι τόσο ωραίο να νιώθεις το έδαφος να υποχωρεί κάτω από τα πόδια σου, σα μια γλιστερή μαλακή μάζα. Αποκεί θα παίρναμε από το μηχανοστάσιο ασετυλίνη· - είχαμε σχέσεις με το προσωπικό- και με το πολύτιμο αυτό αντικείμενο στα χέρια, θα πηγαίναμε στη μεγάλη «Μαγούλα» την Ορμάν μαγούλα, όπου θα εκσφενδονίζαμε τον πρώτο τυχόντα τενεκέ γάλακτος Νεστλέ στο στερέωμα, με τη βοήθεια των αερίων της οργανικής αυτής ουσίας.

β. να αλλάξετε το πρόσωπο του αποσπάσματος έτσι ώστε το ύφος να γίνει απρόσωπο / αντικειμενικό.

8. **Να αιτιολογήσετε τη χρήση των εισαγωγικών:**

α. Ενώ πολλές χώρες του πλανήτη δεν έχουν πρόσβαση σε στοιχειώδη αγαθά, οι «αναπτυγμένες» δαπανούν τεράστια ποσά για την εξέλιξη της στρατιωτικής και της διαστημικής τεχνολογίας τους.

β. Εξακολουθεί να επικρατεί η αντίληψη σε μια μερίδα της κοινής γνώμης ότι η πνευματική εργασία είναι «ανώτερη» της χειρωνακτικής.

γ. Είναι αδιαμφισβήτητη αλήθεια πως «ό,τι σπείρεις θα θερίσεις».

δ. Ο Διονύσιος Σολωμός έγραψε: «Πάντα ανοιχτά, πάντα άγρυπνα τα μάτια της ψυχής μου».

ε. Σύμφωνα με την εφημερίδα «Το Βήμα» μια νέα ιατρική ανακάλυψη σχετικά με τις καρδιοπάθειες θα ανακοινωθεί σύντομα.

9. Ποια «αστέρια» εντοπίζετε στις παρακάτω ειδήσεις;

- «Σεισμός 7,6 ρίχτερ σημειώθηκε ανοικτά της Ρόδου. Πολλές ζημιές σε κτίρια και στο οδικό δίκτυο».
- «Τύχη Βουνό! Επιβάτης αεροπλάνου έπαθε ανακοπή καρδιάς και 50 καρδιολόγοι έσπευσαν να βοηθήσουν. Επέστρεφαν όλοι από Διεθνές Συνέδριο Καρδιολογίας».

10. Να κατατάξετε το παρακάτω ποίημα στη μοντέρνα ή στην παραδοσιακή ποίηση και να αιτιολογήστε την απάντησή σας.

Κ.Π. Καβάφης, **Θερμοπύλες**

Τιμή σ' εκείνους όπου στη ζωή των
όρισαν και φυλάγουν Θερμοπύλες.
Ποτέ από το χρέος μη κινούντες·
δίκαιοι κι ίσοι σ' όλες των τες πράξεις,
αλλά με λύπη κιόλας κι ευσπλαχνία·
γενναίοι* οσάκις είναι πλούσιοι, κι όταν
είναι πτωχοί, πάλ' εις μικρόν γενναίοι,
πάλι συντρέχοντες όσο μπορούνε·
πάντοτε την αλήθεια ομιλούντες,
πλην χωρίς μίσος για τους ψευδομένους.

Και περισσότερη τιμή τούς πρέπει
όταν προβλέπουν (και πολλοί προβλέπουν)
πως ο Εφιάλτης θα φανεί στο τέλος,
κι οι Μήδοι επί τέλους θα διαβούνε.

Καλά Χριστούγεννα και Ευτυχισμένο το Νέο Έτος!

Φιλολογική Επιμέλεια: Κωσταντοπούλου Γιούλη - Κορωνοπούλου Έφη - Φύκιρη Ελένη